

І чужому каучайтесь,
І свого не цурайтесь...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Нью-Йорку: —
BARELY 7-4125
УНСоюз: BARELY 7-5337

РІК LXXII. Ч. 62. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го КВІТНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, APRIL 2, 1965 No. 62. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 1-го квітня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТА ПРИНІПЛЯ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО СТВОРЕННЯ АГЕНЦІЇ В СПРАВАХ СТАРШИХ ОСІБ і призначила на її цілі \$17,500,000. Конгресмен-демократ із Ровд Айленд Джон Е. Фогарті сказав, що треба організувати окрему агенцію при Департаменті Здравова, Виховання і Добродійності, яка займалася б всіма справами, що відносяться до осіб у віці понад 65 років, яка то група людей становить 10 відсотків всього населення ЗДА. Ціль урядової акції в цій справі така: подбати, щоб старші особи мали відповідні придатки, добру медичну опіку, людські мешкання, працю, яка відповідала б їхньому вікові і творила б ціль їхнього життя та їхньої користі для громадянства.

СТАЛЕВАРИ ВИМАГАЮТЬ ОДНОДОЛЯРОВОЇ ПІДВИШКИ ЗА ОДНУ ГОДИНУ ПРАЦІ, — заявили особи, що є близькі до переговорів між 8-особовою делегацією Спілки Об'єднаних Сталеварів Америки і 4-особовою делегацією більшості сталеварів компанії. Голова делегації працевлаштувачів Конрад Купер заявив, що це є "безглузде" домагання, бо в ньому є вимога 65-центової підвишки чистої платні за годину праці, і 35 центів підвишки на різні фонди, які мали б платити сталевари корпорації. Страйк можливіший 1-го травня. Тепер пересічна плата за годину праці виносить \$3.37 і \$1.04 на різні фонди, отже разом \$4.41.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ, ЩО КРАПОВА ПРОДУКЦІЯ В ЦЬОМУ РОЦІ ВИНЕСЕ ВІД \$655 ДО \$660 БІЛЬЙОНІВ. Крайова продукція — це вартість випрокованих товарів і виконаної праці. В першій чверті цього року вона збільшилася на \$15 більйонів і становила в річному відношенні коло \$650 більйонів. Економісти передбачають збільшення крайової продукції, хоч, може, в зменшеному темпі, як минулого року. Це сповільнення росту не допустить до того, щоб настання знизка в економіці внаслідок надпродукції. Але економісти починають побоюватися, що в 1966-му році продовжуватиметься економічний ріст. Уряд також думає про це і знов зможе не допустити до економічного зникання.

ТРИ СЕКРЕТНО ВИПУЩЕНІ АРМІЙСЬКІ САТЕЛІТИ ОБЛІТАЮТЬ ЗЕМЛЮ ТА РОБЛЯТЬ ФОТА ДІЯ МАП ЗЕМЛІ. Два ці сателіти кружляють довкола Землі з заходу на схід, а один понад обидвома бігунами з півночі на південне. Два ці сателіти випустили цього місяця, а третій літає довкола Землі вже 15 місяців. Всі вони мають радіоприймачі і надають апарати допомагають армійським інженерам уточнювати ті місця Землі на мапах, які досі не були ясно з'ясовані. Роблять це вони з дуже великою докладністю.

ПРОДУКУЮТЬ ВАКЦИНУ ПРОТИ ПІСТРЯКА. На семінарі для дослідів пістряка в Нью-Йорку, Луїзіана, доповідав д-р Моріс Р. Гіллеман про те, що є вигляди на продукцію вакцини, яка зможе лікувати пістряка в пацієнтів, і аж пізніше можна буде випроковувати таку вакцину, яка запобігатиме цій жахливій недугі. Покищо не є вяснена справа, чи дійсно вірус спричиняють недугу пістряка. Д-р Гіллеман щепив хом'яків вірусом, який звичайно спричиняє пістряка, і пізніше щепив їх вакциною із пістрякових боляків та стверджував, що хом'яки не агітували від пістряка, бо ця пістрякова вакцина збільшувала їх відпорність на цю недугу. Подібні досліді робив і шведський лікар д-р Бертіл Бьоркунд.

У СВІТІ

ДЕ ГОЛЬБ УЗАЛЕЖНИОС НАРАДУ 6-ох ЧЛЕНСЬКИХ ДЕРЖАВ Європейської Економічної Спільноти про її політичне з'єднання від остаточного погодження справи цін на хліборобські продукти. Однак водночас де Гольб не залишав сумніву, що та політична єдність може бути тільки за т. зв. французьким "планом Фуше" з 1960-61 рр.: дуже свободне пов'язання суверенних держав.

СОВЕТІ ТРИЧІ ЗАЗНАЛИ НЕВДАЧІ при повероті на Землю космічних кораблів — твердить неназваний ближче чеський учений, член Астронавтичної Комісії Чеської Академії Наук. Цю вістку передають відеосвідець газети, при чому зазначається, що Совети промовляли факт, що "Восход II", приземлюючись, застрів був між деревами на далекій півночі СРСР і треба було довшого часу, щоб два астронавти могли вийти з кабіни.

ІНДОНЕЗІЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ СУКАРНО ВІДСУПНУВ з відповідальних становищ в своєму уряді двох останніх виразних антикомуністів, придишливши їм підпільні становища та перенісши на їх місця комуністів. Заступник Сукарна, д-р Субандіро, який є одночасно міністром закордонних справ і має надзір над всією економікою Індонезії, спирається тепер цілком на Комуністичному Китаї.

ПАПА ПАВЛО VI ЗМІНИВ ТЕКСТ МОЛИТВ за жидів, що й мають в римокатолицьких святинях говорити у Велику П'ятницю. Новий текст коротший і нічого в ньому не говориться про "сліпоту" та "темряву", в якій перебував жидівський народ, зате згадується, що жиди "були колись вибраним народом".

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА СТУРБОВАНА ШОРАЗ БІЛЬШИМ ЧИСЛОМ РОЗВОДІВ у Польщі: в 1950 році було їх 11,000. В 1963 р. — 19,455, а в 1964 р. — 21,000. Найбільше число розводів у самій Варшаві і, з черги, в інших більших містах. Головна причина: пропангані мешкальців і наплив до міст селян, непривичних до місцевих відносин.

НА МАЛЯПЬСЬКОМУ ПІВСТРОВІ ПОСТІПНО ПДЕВІПНА між індонезійськими терористами й місцевим військом та поліцією. Індонезія, яка заповіла "знищення" Малайзії, висилася туди своїх воїків і вишколених терористів. З-посеред такого десанту, що висадився 25 лютого, вбито 37 індонезійців та 40 захоплено в полон. 29 березня перехопили три індонезійські висадні човни. Один із них затоплено, два інші втекли.

РЕВОЛЮТА ПОЛКОВНИКІВ В ЛЯОСІ СКІНЧИЛАСЯ НЕВДАЧОЮ. Два полковники, приятелі — прихильники генерала Фумі Носована, колишнього прозакхідного головного команданта ляоської армії, захопили своїми частинами місто Тахек, вимагаючи, щоб уряд погодився на поворот генерала Носована, який утік був після невдачної спроби перевороту до сусіднього Сіаму. Державне військо відібрало те місто без бою, після чого оті збунтовані полковники втекли.

ЗАХІДНОНІМЕЦЬКИЙ АМБАСАДОР У ПАРИЖІ, МАНФРЕД КЛІНГЕР, ВИСТОВІВ ПЕРЕД ПРЕЗИДЕНТОМ ДЕ ГОЛЛЕМ стурбованість Західної Німеччини з приводу відкинення Францією пропозиції, щоб 10 травня ц. р. провести конференцію 6-ох держав Європейської Економічної Спільноти в цілях завершення політичної єдності Європи. Де Гольб мав відповісти, що нема причини до стурбованості, бо німецько-французький договір приязни з 20 січня минулого року залишається в силі.

Палата схвалила створити окрему агенцію для опіки над старшими

Вашингтон. — 31-го березня Палата Репрезентантів більшістю 394-ох до 1-го голосу прийняла законопроект про нову агенцію, яка має бути при Департаменті Здравова, Виховання і Добродійності, і яка мала б займатися допомогою старшим особам, що покинчили 65-ий рік життя. Палата схвалила на цілі цієї агенції \$17 500 000, які мають бути зужиті впродовж найближчих двох років. З цієї суми \$13 000 000 будуть видані стейтам, щоб вони додали від себе відповідні суми на вишкіл потрібного персоналу для праці в цій агенції та на планування у зв'язку з організацією нової агенції та нових її відділів в терені. \$4 500 000 с призначені на дотації для публічних і неприбуткових інституцій на те, щоб вони могли випробувувати різні проєкти в цій справі. Законопроект переслано до Сенату, де є добрі вигляди на те, що він стане законом, згідно з яким нова агенція допомагатиме всім особам, що мають понад 65 років. Ця група американських громадян творить одну десяту

населення цієї країни і вимагає опіки уряду і громадянства. Висновок цього пільку є конгресмен-демократ із Ровд Айленду Джон Е. Фогарті, який заявив, що цілю нової агенції буде дбати про те, щоб старші особи мали відповідні засоби до життя, щоб могли користати з коначної опіки в шпиталях, щоб мали нагоду так працювати серед громадянства, щоб могли почуватися корисними його членами. Конгресмен Фогарті сказав: "Ця нова агенція в справах старших осіб збільшить престиж та скріпить всі дотепершні праці", які виконуються в ділянці опіки над старшими. Нова агенція об'єднує всю працю тих урядових агенцій, які досі займалися справою допомоги й опіки над старшими. Одночасно внесені законопроекти про те, щоб пенсіонери могли одружуватися та не втратити нічого з пенсії, як це було досі. Тепер пенсіонери деколи не одружувалися, боячись, щоб не діставали зменшеної пенсії. Деколі вони жили спільно, не маючи законного шлюбу.

Митрополит Сенишин відбуває візитацію парафіяльних шкіл

Філадельфія. — Митрополит Амвросій Сенишин, перший ієрарх Української Католицької Церкви в ЗДА, відбуває візитацію українських католицьких парафіяльних шкіл у своїй архієпархії, знайомлючись із станом тих шкіл та науки в них, і зокрема із станом українських наук. В середу, 31-го березня, Владика відвідав школи в Ньюарку і в Джерзі Сіті. Після закінчення візитації школи в Джерзі Сіті, Митрополита були вясвлені документальні фільми про відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, про благословення Української Католицької Семінарії у Стемфорді та документальний фільм із величавих урочистостей інсталяції Кардинала Йосифа Сліпого і авдієнції української делегації в Папи Павла VI з кінцем лютого цього року. Перший фільм вясвив для Митрополита Амвросія режисер цього фільму п. Тамарський, а фільм із Стемфорду й Риму вясвив їх автор Ярослав Кулинчик. Фільм з Риму був показаний вперше й ще у прові-

ПОМЕРЛА ДРУЖИНА ПРОФЕСОРА ОЛЕКСАНДРА ОГЛОБЛИНА

Лудлов, Масс. — Після довгої і важкої хвороби тут померла Анна Якимівна Оглоблін, дружина видатного українського історика проф. др. Олександра Оглобліна, дійсного члена НТШ і УВАН, голови Українського Історичного Товариства. Похорон Польний відбувся в середу 31-го березня ц. р.

М. Смілій і В. Біляїв обрані на стейтових керівників Українського Відділу Республіканської Партії у Філадельфії

Філадельфія. — На зібранні Українсько-Американського Республіканського Клубу, що відбулося в неділю 28 березня ц. р. у Філадельфії, обрано на керівників стейтового Українського Відділу Республіканської Партії двох активних членів Клубу Михайла Смілій і Володимира Біляєва. В зібранні, який започатковано другий рік діяльності Клубу, взяло участь 100 осіб, в тому як почесні гості, Майк Беднарк, секретар Пенсильвейнського податкового уряду, Дейвід Берк, представник філадельфійського центрально-

го виборчого комітету. Дж. Гершенфельд, оборонець в імміграційних справах, др. Богдан Гнатюк, голова філадельфійської Філії УККА та Еміль Ковак, представник словацької громади. В склад ексекютивного проводу Клубу були обрані на цьому ж зібранні: Іван Олексійський — президент, Іван Душан, Дарія Заводович, Юрій Прокопівич — віце-президенти, В. Біляєв — ексекютивний секретар, Іван Гельс — скарбник. Контрольний Комісію очолює — д-р В. Пушкар і Товариський Суд — д-р В. Рудницький.

В Нью-Йорку відбуваються численні українські мистецькі виставки

Нью-Йорк. — З відремонтуванням та спеціальним пристосуванням до мистецьких виставок долишньої залі Літературно-мистецького Клубу в Нью-Йорку, відбуваються там інколи одночасно й по дві виставки, в долишній і горішній тотожних великих залах. Одна голова Літературно-мистецького Клубу, Борис Ржепецький, дбас, щоб одночасно виставки завжди різнилися своїм характером. Ось так, наприклад, коли в долишній залі проходила, що виставка Юрія Солов'я, то в горішній залі відкрито виставку баталістичних і пластових образів Леоніда Перфецького. Обидві виставки протилежні не тільки

Після бомбового замаху на амбасаду ЗДА в Сайгоні

Перехожий в'стнамець виводить поранених людей з-під американської амбасаді в Сайгоні, знищеної зривом комуністичної 250-фунтової бомби. Внаслідок замаху агінуло двадцять осіб і 75 були поранені.

ЗДА НЕ ПЕРЕВОДИТИМУТЬ ВІДПЛАТИ ЗА АТЕНТАТ НА АМБАСАДУ В САЙГОНІ

Вашингтон. — Американський амбасадор у Південному В'єтнамі, генерал Максвелл Тейлор, який перебуває тепер у Вашингтоні і в середу 31 березня був на довшій нараді у президента Джансона, заявив, що за останній комуністичний замах, перевелений в минулий понеділок проти будинку американської амбасаді, з 20-ма убитими і кількома сотками ранених, не буде ніяких відплатних заходів проти Північного В'єтнаму. Зате Америка переводитиме далі всі ті воєнні заходи, які вважає за доцільні у війні проти комуністичних партизанів у Південному В'єтнамі та їхнього спонсора і протектора — Північній В'єтнаму. Водночас — однак Максвелл Тейлор, як сам президент Джансон заперечив газетні вістки, — Максвелл Тейлор мав в короткому часі відійти з свого амбасадорського становища у Південному В'єтнамі. Що стосується політичної ситуації довкола проблеми В'єтнаму, то газети принесли дві цілкові вістки: 1) асистент державного секретаря для справ міжнародної організації Гарлен Клівленд заявив, що генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант міг би відіграти позитивну роль в характері посередництва у в'єтнамському конфлікті, як також у проблемі Берліну. Клівленд, коментують газети — є відомим прихильником Об'єднаних Націй. У зв'язку з цією його заявою коментатори здогадуються, що У Тант будітиме задумос полетіти до столиці Північного В'єтнаму Гаюану на безпосередню розмову з тамошнім комуністич-

ним диктатором Го Чі Мінгом. Американці бачили не згодушували б застереження проти такої подорожі. 2) Московський кореспондент "Н. Й. Таймсу" Таннер твердить, — на б з амбасаді одної ближче неназваної нейтральної країни в Москві алішля відомість, що Північний В'єтнам змінив своє становище у відношенні до ідеї нової Женевської конференції в справі замирення та що він не ставить більше вимоги, щоб спершу ЗДА відкалікали свої війська з Південного В'єтнаму. Північний В'єтнам будітиме заявляти нейтральній країні, що він не бажав собі такого поширення війни, яка перетворилася б в другу Корейську з участю також китайських і, може, й советських військ. Якщо ця вістка була б правдива, то це був би перший знак, що північно-в'єтнамські комуністи схилили до мирових переговорів. Зате вони все ще не відмовились від своїх цілей настановити також у Південному В'єтнамі комуністичне правління. У дальшому ході війни проти комуністів — більше 70 американських літаків бомбардували базу комуністичних партизанів в густих лісах на північ від Сайгону, попередивши пети тим летючками у гучномовними цивільних мешканців того району, щоб вони берглись. Понад 2,000 цивільних осіб втекли з того обширу, який був важко бомбардований: тамошні ліси були спалені. Бомбардовано також 4 дальші радарські станції у Північному В'єтнамі. В одній атаці гелікоптерами комуністичні збили протилетунським вогнем три гелікоптери.

СССР хоче нової генеральної дебати про міжнародне роззброєння

Об'єднані Нації. — Совєтський амбасадор в Об'єднаних Націях Микола Федоренко заявив генеральному секретареві ОН У Тантові, що СССР бажав собі скликання Комісії Об'єднаних Націй для справ роззброєння на засідання в першій половині квітня ц. р. Ця Комісія складається з усіх 114 членських держав Об'єднаних Націй. Вона ніколи ділово не нараджувалася, передавши місію ділових нарад своїй субкомісії з 18-х держав, які становили насправді Женевську конференцію для роззброєння. Ця конференція не довела до кількох років свого існування до ніякого успіху. Останні її засідання відбулися у вересні минулого року. ЗДА даремне кількакратно зверталися до СССР, щобі відповісти ті жєневські наради, але Совєти не давали відповіді. Тепер Федоренко мотивував вимогу скликання повної Комісії — невдачею жєневських нарад. Відколі Генеральна Асамблея ОН встановила в 1960 році ту Комісію для справ роззброєння та її Підкомісію — число членських держав Об'єднаних Націй зросло з 82 до 114. Очевидно, що в такому великому гурті, та ще й із багатьма азійсько-африканськими членськими країнами, які до справ міжнародного роззброєння ніяк не причетні, ніякі ділові наради не можливі. Тому цей останній совєтський крок є раз доказує, що Совєти міжнародного роззброєння не бажать собі, а всю цю проблему використовують тільки для пропагандивних цілей.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

В ПІТСБЕРГУ СТВОРЕНО КОМІТЕТ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ КАРД. ПОСІФА СЛІПОГО

Пітсбург, Па. — За починком 21-го Відділу ООЧСУ тут відбулася громадська нарада представників духовенства й українських установ та організацій Західної Пенсильвеї, на якій вирішено створити Діловий Комітет для вшанування Кардинала Йосифа Сліпого. Перше засідання цього комітету відбулося 23 березня і до його почесної президії увійшли оо. Данильчук, о. д-р І. Нагасвський і монс. Віктор Поспільський та Василь Джиджора і Ярослав Сірко. Сам діловий комітет очолює Володимир Мазур. Комітет вирішив влаштувати у вересні цього року репрезентативну академію на пошану Кардинала Сліпого.

ВЕЧІР МИСТЦІВ, ВОЯКІВ І ПЛАСТУНІВ В НЬО ЙОРКУ

В п'ятницю 2 квітня ц. р. відбудеться в горішній залі Літературно-мистецького Клубу вечір з нагоди виставки баталістичних і пластових малюнків Леоніда Перфецького. Виставку цю спонзорували Ньюйоркський Відділ Об'єднання 6. воїків українців в Америці і Станиця Пласту. З короткими доповідями на різні теми, пов'язані з баталістичним малюнком, виступлять Лев Лепкий, Михайло Островерха і Іван Кедрич — всі три колишні українські воїки. Тепер уже 70-літній Леонід Перфецький, який має високі малювельні студії в Академії малювельства в Кракові та в Парижі, був членом Легіону Українських Січових Стрільців, Армії УНР і Української Дивізії УНА. Будучи в таборі в Німеччині створив теж кількадесят малюнків і рисунків з пластового життя. Тепер живе в Монреалі в Канаді.

ГЕН. О. ЗАГРОДСЬКИЙ ЗНОВУ В ЛІКАРНІ

Ген.-полк. Олександр Загородський, один із найстарших і найбільш заслужених старшин Армії УНР, співорганізатор та визначний учасник Першого Зимового Походу, командир Волинської Групи, якому небагом сповнилось 75 років життя, перебуває від лютого 1963 р. в лікарні, де перейшов ампутацію ноги.

В останньому часі перебував у стейтвій лікарні в Стетен Айленді, а тепер переведений знову до Бель'ю-шпиталю при 1-й Евані і 27-й вул. в Нью-Йорку. Відділ "Дж. 3". Ген. О. Загородський, почесний член ОБВУА, втішастесь великою пошаною у колишніх військовиків, які часто його відвідують.

ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ В НЬО БРАНСВІКУ, Н. ДЖ.

В неділю 28 березня відбулося тут громадське віче в справі т. зв. культобіну, влаштоване 33-ім Відділом ООЧСУ. З доповідями на цю тему виступали редактор видавця УККА Володимир Душник, який говорив про суц. завдання українців в Америці і проф. Микола Чирівський, який виступив доповідь про сьогодишню політичну ситуацію. Після дискусії, яка стосувалася головним чином справи т. зв. культурного обміну, і в якій були висловлені різні погляди, схвалено запропоновані Я. Іваховим резолюції, в яких підтримано знові становище УККА в цій справі, прийняте Радою Директорів УККА дня 20 березня ц. р.

НОВА ДИРЕКЦІЯ ВИДАВНИЧОЇ СПІЛКИ "ПОСТУП" У ВІННІПЕГУ

Вінніпег. — На засіданні новообраних членів дирекції Видавничої Спільки "Поступ", яка видає католицький тижневик тієї ж назви, ухвалено цю дирекцію в такому складі: інж. Семен Романів — президент, Володимир Солмош — віце-президент, о. Семен Іжак — секретар, о. Павло Малюга, ЧНІ, о. Володимир Шевчук, ЧСВВ, Іван Зборовський, мгр. Ярослав Семчишин — члени. Гол. Редактором "Поступу" є о. С. Іжак і гол. керівником видавництва Іван Іванчук. Відбулося засідання дня 17 березня ц. р.

РІЧНІ ЗБОРИ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ В НЬОАРКУ

Ньюарк, Н. Дж. — Українська Студентська Громада в Ньюарку, Н. Дж., відбула в неділю 4 квітня ц. р. о. год. 6-ий веч. в пластовій домівці при 1186 Клінтон Евані свої загальні річні збори. Очололю цю студентську Громаду Зенон Цибик, як голова, і Ренія Постолок, як секретар.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ (Що пишуть комуністичні газети в Україні)

"ПІДСТАВЛЯЄ СПИНУ"

На вантажному майданчику Сумської хемічної фабрики нема ніякої механізації — ні малої, ні великої, — пишуть робітники 17 березня ц. р. в часописі "Робоча Газета". Як же вантажники працюють?

— Підставляє спину під мішок та й неси у вагон.

У ТАПУ І ТУНДРУ

"Смачні й поживні страви з Херсону відомі далеко поза лежами України. Ми ешелоунами відісласмо їх у найдаліші куточки вітчизни. А тим сто підкорює тагу і туңдру штурмує гори, безводні і крикані пустелі, наші консерви приносять їм підих сонячних українських степів", — пише 12 березня ц. р. у "Радянській Україні" І. Петрин, директор фабрики консервів у Херсоні.

БУРЖУАЗНІ ПЕРСТЕНІ

Безуважно гуляє бубон, бржакають цимбали, наспівують зиттєва скрипка. Хата — холодно, аж долівка гиньастєся. Блимають каганці, тремтять шибки. У селі весілля. Та ось за столом зводиться кремезна постать Степана Бондаренка.

— Федю, до мене! Мерщій давай сюди подарунок молодим!

Хлопець добув з кишені агортков. Бондаренко мовчки оглянув два золотих перстені, надів їх молодим на пальці, поглядів свої вуса і з задоволенням сказав:

— Трохи, правда, завеликі, та нічого, обійдеться на перший раз. Самі знаєте — у міжнародної буржуазії рекузвали... (З нарисів Михайла Чабанівського, надрукованого в "Радянській Україні" за 13 березня ц. р.).

КУПУЮТЬ У СУСІДІВ, АБІ ВІДДАТИ ДЕРЖАВІ

Колгосп у Березівському районі на Одещині.

— Так, значить, двісті п'ятдесят центнерів помідорів з гектара?

— Так.

— Чи не перехватили?

— Та ми вже кілька років по триста беремо.

— Майже? А коли негода? Посуха там чи щось? Як з консервним заводом — буде? Зупинили? А завод державний. Держава недодержить мільйонів банок продукції...

— В разі чого, купимо помідори в сусідів...

(З журналу "Україна" ч. 6 за лютий 1965 року.).

МЕДАЛЯ-ВІДЗНАКА ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПАМ'ЯТІ ЛЕВКА ЧИКАЛЕНКА

(Народився 3 березня 1888 року. Вмер 7 березня 1965 року).

В останніх п'яти роках своєї діяльності Наукове Товариство ім. Шевченка відзначило пам'ятні річниця, а саме у 1961 р. — сторіччя смерті патрона Т. Шевченка, у 1963 року — 90-річчя своєї діяльності і праці, вквітці у 1964 році — 150-річчя народивши нашого Генія Тараса Шевченка. З цієї нагоди Наукове Товариство ім. Шевченка влаштувало Сітійний Конгрес Української Вілної науки в 1961 р. та у роки Науковій Конференції у 1963 і 1964 рр. Крім того відбулися ювілейні концерти й інші імпези, а завершенням цих урочистостей було відкриття пам'ятника нашому Кобзареві у Вашингтоні.

Підготувавшись до відзначення цих річниць, Управа Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА дала ініціативу та схвалила у 1959 р. встановити Шевченківську медаль-відзнаку, для належного відзначення заслужених для української науки й культури — науковців, письменників, мистців та діячів українців і чужинців.

Щоб поширити надавання цих відзнак і на інші НТШ в Канаді, Європі і Австралії, Американське Наукове Товариство ім. Шевченка передало

до справу Головний Раді НТШ та виготовило відповідний правильний надавання цієї відзнаки.

Головна Рада НТШ прийняла цю справу на свій сесії в Нью-Йорку в дні 19 лютого 1960 р. для дальшого її ведення і зrealізування.

Про справу встановлення Шевченківської медаль-відзнаки та про всі старання в цій справі, Управа Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА повідомила Управу Братів НТШ в Канаді, Європі і Австралії, Осередки НТШ і мужі довір'я в ЗДА та членство НТШ, яке щиро відгукнулося на наш задляк та переслало численні жертви на покриття коштів виготовлення проєкту медаль, матриці і самих відзнак. Подібні списки жертводавців будуть подані в окремій брошурі, що її видає НТШ в ЗДА у зв'язку з першим надаванням цих медаль-відзнак.

Проект медаль-відзнаки виготовив відомий наш скульптор п. Михайло Черешнівський з Брукліна, Н. І. Медаль виконала фірма „Медаль Арт“ в Нью-Йорку. Медаль, що її відбитку подано побіч, має в розмірі два і півдюйма, виконана з бронзи та переходить у відповідному сховку фірми. Вона містить в чорній касетці з темосинім аксамитним оббиттям в середині.

Віко касетці відзначається на дві сторони. На верхній стороні медаль містить: Наукове Товариство ім. Шевченка — та портрет Шевченка, на зворотній стороні медаль відмічено напис За Заслуги Для Української Науки, Літератури й Мистецтва. По середині спільної сторони медаль відмічено палачий символізм, обведений лавровим вінком і дубовим вінком. Залишено тут місце для вигравірування прізвища особи, що її надається цю медаль.

На останній сесії дня 29 листопада 1964 р. Головна Рада НТШ намітила трьох перших кандидатів для надання їй цієї медаль.

Після переведення всіх приписаних правильним формальностей, Головна Рада проголосила їхні прізвища в пресі.

Президи НТШ у ЗДА

справедливий засіб правління в російській державі й думав, що відокремлення України порушить цілість держави, та в теперішній тяжкій часі ще побилюєш татари державної будови.

Тому з'їзд заявив, що він рішуче підтримує Тимчасове Правильство в його розпорядках, що торкається універсалу, виданого Українською Центральною Радою.

Повстання Корнілова не вдалося з огляду на спротив не лише українських, але й інших військових частин та залізничників. Це трішки опам'ятало козаків і змусило їх не перешкодити своїм сил і можливостям.

Після втихомирнення корніловського бунту в Бердичеві, де знаходився штаб Південно-Західного фронту, скликання загальних козацьких з'їзд. Щоб обговорити на ньому українські позиції, Центральна Рада вислала туди свого делегата Лева Чикаленка, а від Генерального Комітету мене. Нам треба було поспішати, бо з'їзд вже розпочався.

Ми прибули до Бердичева в перший день з'їзду. Поінформувалися в українській військовій раді Південно-Західного фронту, що настрій серед козаків і делегатів з'їзду з несприятливим для українців, і навіть ворожій, як попросив українського команданта міста Бердичева Григорієва і голову фронтової ради Серветника склупити в районі з'їзду українські відділи бердичівського залозі. Тоді штаб Південно-Західного фронту охоронявся українськими частинами, які були перевелі під час повстання Корнілова, а решт штабу фронту на чолі з генералом Денишкіним, що покладало козакам організаційність і силу українських частин.

Ранком на другий день ми з Чикаленком зголосили своє бажання виступити на з'їзді з привітанням від Центральної Ради. Нас делегати з'їзду стрінули не прихильно й навіть з погрозами викинути нас із залі з'їзду. Лише завдяки деяким поміркованим і більше ліберальним делегатам нас допустили до слова.

Думаю, що на це вплинуло також те, що в найближчих кварталах міста до помешкання з'їзду за ніч були зібрані в досить значному числі українські військові частини.

Нарешті Л. Чикаленкові уділено слова. Він, як звичайно, говорив щиро й переконливо. Він пригадав козакам їх самоуправу, спеціальні права в російській Імперії і закликав козаків не слухати закликів Тимчасового Уряду і не брати участі в ліквідації українського національного руху та його „провідних організацій“.

Це була перемога Л. Чикаленка! Ми о півночі вернулися до Києва й поїхали до помешкання Центральної Ради, де голова Ради професор М. С. Грушевський, та деякі офіцери і революційні настроями делегати, з'їзд ухвалив постанову, в якій він вітас „свою“ сестру одиннадцять козаків України і закликав козаків не слухати закликів Тимчасового Уряду і не брати участі в ліквідації українського національного руху та його „провідних організацій“.

Ця боротьба їх за свої автономні права іноді доходила до того, що як приклад, Япійське козацтво бивало назначеним йому отаманів, а не свободно вибраних козацькими зборами. Він підкреслював походження козаків з тих, колись вільних, республік, які були знищені Московією. Він пригадав Донським козакам, що вони називають себе „Всесвітнім Войском Донским“ бо вони є нащадками втікачів з „Всесвітнього Новгороду“, республіки знищеної Московією. Він зумів майже кожному військовому, довести, що їх предки вважали жертвою московської експансії.

Для цього наказано київському прокураторові почати судові слідство проти провідних осіб українського національного руху й притягнути їх до відповідальності за „зраду Росії“, з огляду на підготовку до українських установчих зборів, бо такі збори Тимчасовий російський уряд уважав за „розподіл Росії“.

Головна сила, на яку міг би спертися Тимчасовий Уряд, були козацькі полки, що були згуртовані біля Києва. Вееросійський Козацький з'їзд 2-го лютого 1917 року в справі універсалу Центральної Ради ухвалив таку постанову:

„Вееросійський Козацький з'їзд ухвалив уже резолюцію про неподільність демократичної республіки, як єдиної

Свято Державности в Судбурах, Онт.

Заходом Комітету Українців Канади, Відділ в Судбурах, величаво відзначено історичні дати Української Самостійності і Соборності. Участь у святі взяли складові організації Відділу КУК: УНО, СУМ, УДУ, ЛВУ, БУК, Православна Громада, та молодіжні організації: МУНО, Ю-СУМ, УКЮ, СУДБУРІ, УКЮ Коністон, СУ-МК.

Напередодні свята, 22 січня представники Відділу КУК Всес. о. Т. Прийма, п. М. Шпош, п. В. Рекулук і посадики міста Судбура п. Джов. Фабро в камінерній міській управі підписали прокламацію, якою проголосили день 22 січня — Днем Української Державности в Судбурах. Український прапор поруч Канадського гордо повізав на ратуші міста.

Управу Відділу КУК заздалегідь підготувалася до цього величавого дня. На головний промова запрошено відомого український спільноті діячу, радну міста Дітроїт, п-ну Марусю Бек, і послів до провінційного уряду. Управу Відділу КУК і ширша українська громада очолена Упра-

кілька тисяч козаків, і пустити їх до Дону.

Промова Л. Чикаленка зробила помітне враження на делегатів з'їзду, особливо на рядових козаків. Після цього я виступив з короткою промовою, якузачую на те, що українським частини обов'язково виступлять на оборону Центральної Ради й українських революційних організацій, що йменують приведу до кривавих сутичок між козаками й українцями. Українські військові частини вже дали докази успішної оборони українських установ і діячів, коли вони, під час повстання Корнілова, масово виступили проти його замірів та на заклик Центральної Ради і генерального Комітету спаралізували всі корніловські військові заходи, а залізничники, переважно всі свідомі українці, спаралізували перевіз корніловських військ.

Я казав, що для нас не бажано, а для козаків може бути трагічно, коли нам доведеться зі зброєю виступити проти них в обороні наших національних прав. Це може перешкодити козакам повернутися на свої території для влаштування там свого життя по своїй волі.

Після довгих і завзятих дебат між реакційною частиною делегатів, переважно офіцерів, і революційні настроями делегатів, з'їзд ухвалив постанову, в якій він вітас „свою“ сестру одиннадцять козаків України і закликав козаків не слухати закликів Тимчасового Уряду і не брати участі в ліквідації українського національного руху та його „провідних організацій“.

Це була перемога Л. Чикаленка! Ми о півночі вернулися до Києва й поїхали до помешкання Центральної Ради, де голова Ради професор М. С. Грушевський, та деякі офіцери і революційні настроями делегати, з'їзд ухвалив постанову, в якій він вітас „свою“ сестру одиннадцять козаків України і закликав козаків не слухати закликів Тимчасового Уряду і не брати участі в ліквідації українського національного руху та його „провідних організацій“.

Ця боротьба їх за свої автономні права іноді доходила до того, що як приклад, Япійське козацтво бивало назначеним йому отаманів, а не свободно вибраних козацькими зборами. Він підкреслював походження козаків з тих, колись вільних, республік, які були знищені Московією. Він пригадав Донським козакам, що вони називають себе „Всесвітнім Войском Донским“ бо вони є нащадками втікачів з „Всесвітнього Новгороду“, республіки знищеної Московією. Він зумів майже кожному військовому, довести, що їх предки вважали жертвою московської експансії.

Для цього наказано київському прокураторові почати судові слідство проти провідних осіб українського національного руху й притягнути їх до відповідальності за „зраду Росії“, з огляду на підготовку до українських установчих зборів, бо такі збори Тимчасовий російський уряд уважав за „розподіл Росії“.

Головна сила, на яку міг би спертися Тимчасовий Уряд, були козацькі полки, що були згуртовані біля Києва. Вееросійський Козацький з'їзд 2-го лютого 1917 року в справі універсалу Центральної Ради ухвалив таку постанову:

„Вееросійський Козацький з'їзд ухвалив уже резолюцію про неподільність демократичної республіки, як єдиної

Академія в честь Т. Шевченка у Філадельфії

І в тій першій частині вибрався його драматичній та дитині у рециталі Шевченкових поези: „Сон“, як річ, що вповільнює жанрові і артистичні аспекти нашого артиста.

У другій частині монтажу були: „Послання“, „Марку Вовчку“ і „Заловити“. „Послання“ має велику дозу іронії та докорів на адресу історичних блудів наших предків... І тут знову відкривається перед нами дальша ціна прикмети великого таланту Й. Гіркяка.

Це мистецтво драматизувати аж до болю серця, іронічні і прикрі докори постої землям... Монтаж „Заловити“ аудиторія вислухала стоячи... І тоді відчували ми, що до наших сердець завітав дух поета; бо таким близьким нам здавався Шевченко в цьому моменті.

Молодий українець, який прибув сюди недавно з Аргентини, Микола Чумаченко, являв себе непересічно талановитим скрипалем вже у першій композиції Чайковського: „Мелодія“ опус 43". У Путині-Крайслера „Прелюдія Аллегро“ виконавець виклав у своїй грі м'який, чистий тон та вроджену музикальність.

Прецізію виконано, на бажання аудиторії Паганіні „Опус 10“, де виконавець виявив свої поважно завантажені технічні спроможності.

Акомпанімент до скрипкового вола спочинав у досвідчених руках пані професорки Зої Маркович.

Свято покінчилося відспіванням національного гімну. І під впливом пережитих вражень, немов у молитовному настрої, ми опустили зал.

Виконання всіх точок програми ввечора тривало не цілих п'ятих годин. Д-р М. Рибак

Між нами борються за правду на землі, за правдивий закон, бо наша будучність лежить виключно в наших руках. Тому Шевченкові моїм: „Суди мене, Господи!“

Річевим доповненням того ввечора був мистецький монтаж вийнятів із творів Пое-та, уложений артистом слова і сцени Йосипом Гіркяком.

Цей монтаж поділяв він на дві частини. У першій уміщено три Шевченківські поези: „Вступ до „Гайдамаків“, „До Основ'яненка“, — і „Сон“.

Кожна точка виводилася відповідними коментарями, уложеними самим артистом.

У найсильнішій людини світу

Коли б спитати у працівників міської пошти Запоріжжя, хто із заборончиків тепер одержує найбільше листів, відповідь була б одна: Леонід Жаботинський.

Дуже багато одержує листів найсильніша людина світу, олімпійський чемпіон Леонід Жаботинський. Вони приходять з різних куточків країни. В одних — поздоровлення за перемогу в Токио і добрі побажання нових успіхів у спорті, в інших — люди цікавляться його будинком і плянами.

Недавно, розповідав Леонід, надійшов лист з Полтавської області. Написав його людина, на, очевидно, солідної ваги, можливо, такої, а може, і більшої, ніж у нього. Не соромлячись, пише, що їсть за день. А як він? — питає автор.

Так, у Леоніда справді багато добродушності. Він завжди веселий, любить жартувати. Поставив дружини, наприклад, йому на-стїд за обідом тарілку з супом чи борщем, а він їй немовби серйозно і каже:

— Готуй, Раїсо, ще одну, бо однієї для мене мало. Адже я їм за двох.

— З якого це часу ти почав їсти за двох? Ти вже жарти свої залиш. Ось пару котлет я тобі справді покладу на друге.

— Не пару, а чотири.

— А це ж чому?

— А тому, що люди думали, що я їм за двох. Лист той із Полтави читала?

Тарілка супу чи українського борщу, друге, склянка компоту чи киселю — ось обидві рації заборончиків багатиря. Правда, до цього додається холодна закуска — трохи вінегрету і два-три шматочки оселедця. Невеликий набір страв і на сніданок і на вечерю.

— Леонід дуже любить молочне, каже Раїса. — Це у нього, очевидно, з дитинства. (За „Молоддю України“ з 17-го березня ц. р.)

14 DAYS LEFT

Увага! Пассейк і околиці! Увага!

ЗАХОДОМ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОЇ РЕФЕРЕНТУРИ при УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ в ПАССЕЙКУ, Н. ДЖ.

ВЕЧІР ПІСНІ, АРТІ, ТАНКУ

Рома Прийма-Богатевська (ПРИМАБАЛЕРИНА)

Юрій Богатевський (БАРИТОН)

При фортепіано проф. Іванна ПРИЙМА

Неділя, 4-го квітня ц. р., о год. 6:30 веч.

Залі Української Централі 240 Hope Avenue — Пассейк, Н. Дж.

СПОРТ НЕДІЛЯ, 4-го КВІТНЯ 1965

на грині АНТРАХТ Овал при 37-й п.у. і 20-й в.п. в АСТОРІ, Н. П.

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ АМЕРИКИ (Challenge Cup)

УСК НЬО ЙОРК — GIULIANA S. C.

Фрагменти цих змагань будуть зняті і передані пізніше на телевізійних програмах станції CBS (у Метрополі Нью-Йорку на станції ч. 2)

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ в АМЕРИЦІ

— Відділ НЬО ГЕПВЕН, Конн.

в неділю, 4 квітня 1965 р. Початок: 3:30 по пол.

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ

З ПАГОДИ 10-ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ

В програмі. Вокальна, інструментальна й камерна музика.

Учасність беруть: д-р З. Лисенко, Г. Андреев, Камерний Ансамбль УМІ та інші

Залі Української Католицької Церкви св. Михайла, 569 Джордж вул.

Нью-Гейвен, Гартфорд, Вільямсбург, Бріджпорт і околиці — не забудьте прийти!

Квитки при вході. Студенти \$1.00, діти школи \$0.50.

СПОРТ ГОД. 2:30 по пол.

на грині АНТРАХТ Овал при 37-й п.у. і 20-й в.п. в АСТОРІ, Н. П.

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ АМЕРИКИ (Challenge Cup)

УСК НЬО ЙОРК — GIULIANA S. C.

Фрагменти цих змагань будуть зняті і передані пізніше на телевізійних програмах станції CBS (у Метрополі Нью-Йорку на станції ч. 2)

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ в АМЕРИЦІ

— Відділ НЬО ГЕПВЕН, Конн.

в неділю, 4 квітня 1965 р. Початок: 3:30 по пол.

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ

З ПАГОДИ 10-ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ

В програмі. Вокальна, інструментальна й камерна музика.

Учасність беруть: д-р З. Лисенко, Г. Андреев, Камерний Ансамбль УМІ та інші

Залі Української Католицької Церкви св. Михайла, 569 Джордж вул.

Нью-Гейвен, Гартфорд, Вільямсбург, Бріджпорт і околиці — не забудьте прийти!

Квитки при вході. Студенти \$1.00, діти школи \$0.50.

СПОРТ ГОД. 2:30 по пол.

на грині АНТРАХТ Овал при 37-й п.у. і 20-й в.п. в АСТОРІ, Н. П.

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ АМЕРИКИ (Challenge Cup)

УСК НЬО ЙОРК — GIULIANA S. C.

Фрагменти цих змагань будуть зняті і передані пізніше на телевізійних програмах станції CBS (у Метрополі Нью-Йорку на станції ч. 2)

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ в АМЕРИЦІ

— Відділ НЬО ГЕПВЕН, Конн.

в неділю, 4 квітня 1965 р. Початок: 3:30 по пол.

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ

З ПАГОДИ 10-ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ

В програмі. Вокальна, інструментальна й камерна музика.

Учасність беруть: д-р З. Лисенко, Г. Андреев, Камерний Ансамбль УМІ та інші

Залі Української Католицької Церкви св. Михайла, 569 Джордж вул.

Нью-Гейвен, Гартфорд, Вільямсбург, Бріджпорт і околиці — не забудьте прийти!

Квитки при вході. Студенти \$1.00, діти школи \$0.50.

СПОРТ ГОД. 2:30 по пол.

на грині АНТРАХТ Овал при 37-й п.у. і 20-й в.п. в АСТОРІ, Н. П.

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ АМЕРИКИ (Challenge Cup)

УСК НЬО ЙОРК — GIULIANA S. C.

Фрагменти цих змагань будуть зняті і передані пізніше на телевізійних програмах станції CBS (у Метрополі Нью-Йорку на станції ч. 2)

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ в АМЕРИЦІ

— Відділ НЬО ГЕПВЕН, Конн.

в неділю, 4 квітня 1965 р. Початок: 3:30 по пол.

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ

З ПАГОДИ 10-ЛІТТЯ ІСНУВАННЯ

В програмі. Вокальна, інструментальна й камерна музика.

Учасність беруть: д-р З. Лисенко, Г. Андреев, Камерний Ансамбль УМІ та інші

Залі Української Католицької Церкви св. Михайла, 569 Джордж вул.

Нью-Гейвен, Гартфорд, Вільямсбург, Бріджпорт і околиці — не забудьте прийти!

Квитки при вході. Студенти \$1.00, діти школи \$0.50.

СПОРТ ГОД. 2:30 по пол.

на грині АНТРАХТ Овал при 37-й п.у. і 20-й в.п. в АСТОРІ, Н. П.

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ АМЕРИКИ (Challenge Cup)

УСК НЬО ЙОРК — GIULIANA S. C.

Фрагменти цих змагань будуть зняті і передані пізніше на телевізійних програмах станції CBS (у Метрополі Нью-Йорку на станції ч. 2)

У

